

Het heiligenboek

Johannes Baptist de La Salle. De rijkdom van het onderwijs *Tom Zwaenepoel*

Johannes Baptist de La Salle wordt in 1651 als oudste van tien kinderen geboren in een adellijke juristenfamilie. Hij wordt kanunnik in zijn geboortestad Reims, studeert theologie in Parijs en wordt in 1678 tot priester gewijd. Het lijden van de opgroeiende jeugd raakt hem zo dat hij in Reims een school opricht die jongens gratis onderwijs verschaft (1679). Een jaar later promoveert hij tot doctor in de theologie. In 1681 neemt hij enkele leerkrachten op in zijn eigen huis. Die groeiende gemeenschap leidt drie jaar later tot de onderwijscongregatie Frères des Ecoles chrétiennes (broeders van de christelijke scholen). Een jaar later ontstaat in Reims een school voor leerkrachtenopleiding, een van de eerste in zijn soort. In heel Frankrijk volgen zondagsscholen voor werkende analfabeten, opvoedingsinstellingen voor verwaarloosde jongeren en leerkrachtenseminaries. Terwijl Johannes Baptist zijn scholen inspecteert en als leerkracht inspringt, verspreiden medebroeders in Rome en Canada zijn christelijke opvoedingsproject. Oud en uitgeput zondert Johannes Baptist zich af in Rouen, waar hij zijn memoires schrijft en in 1719 sterft.

Johannes Baptist geldt als stichter van het Franse volksonderwijs en als pedagogisch vernieuwer. Zo is niet langer het Latijn, maar het Frans de onderwijstaal en vervangt klassikaal onderricht de vertrouwde privélessen. Omdat dit onderwijs ook gratis is, beschouwen de 'schrijfmeesters' van de rijke burgerij en de leerkrachten van de bestaande scholen Johannes Baptist als een concurrent. Bovendien vragen ze zich af of lezende en schrijvende kinderen wel nog willen werken. Er komt ook verzet van de Parijse aartsbisschop, de geestelijken die in hun gemeentes verantwoordelijk zijn voor het schoolwezen, en van Johannes' eigen medebroeders, die hem als overste ontslaan, maar later in eer herstellen. Ondanks alle tegenstand blijft Johannes Baptist hardnekkig, want hij is ervan overtuigd dat „wijsheid begint met oprecht verlangen naar onderricht” (Wijsheid 6, 17). Dankzij het onderwijs leren jonge mensen kritisch nadenken over de wereld rondom hen en over de samenleving.

Met zijn scholen legt Johannes Baptist de identiteit van het katholieke onderwijs vast. Hij organiseert onderwijs vanuit een diepe liefde voor de opvoeding

van opgroeiende kinderen die aan de rand van de samenleving leven, aan hun lot overgelaten of nauwelijks opgevoed zijn. Tot op vandaag verhindert materiële of geestelijke armoede de toegang tot een aangepaste menselijke en christelijke opvoeding. Almaar vaker verliezen jongeren de echte zin van het leven en elk verlangen naar idealen omdat hun 'ontwortelde ouders' niet langer in staat zijn om lief te hebben. Terwijl arme jongeren een voorspelbare toekomst in werkloosheid en uitsluiting hebben, worden rijke jongeren slaven van de nieuwe 'idolen' van de samenleving. Ook tot die 'nieuwe armen' richt de katholieke school zich in het bijzonder. De patroonheilige van de christelijke scholen, leerkrachten en opvoeders is de synthese van de passie voor opvoeding, de liefde voor het kleine en de zoektocht naar waarheid. Voor Johannes Baptist is een beroep in het onderwijs een zending die erin bestaat jongeren te helpen zodat ze kunnen groeien en zich ontplooiën. Opvoeding, onderricht en evangelisatie vloeien in elkaar, zodra leerkrachten en opvoeders hierbij ook getuigen van een christelijk leven. Hun taak bestaat erin om de opgroeiende jeugd te leiden, te helpen

en bij te sturen.

Op 2 mei 2000 schreef Johannes-Paulus II een boodschap naar aanleiding van de honderdste verjaardag van de heiligverklaring van Jean-Baptiste de La Salle en de vijftigste verjaardag van zijn verklaring tot beschermheilige van de leerkrachten en opvoeders. In die boodschap schreef de Poolse paus onder meer het volgende: „Dankzij zijn pedagogisch genie was Johannes Baptist de La Salle een erkend pionier van de volksoepvoeding in de kinder- en jeugdijaren. De opvoeding vereist het doorgeven van humane en christelijke waarden en de getuigenis van volwassenen, die de jonge mensen tonen wat een mooi en harmonisch leven is.”

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

22 oktober, 20.40 uur, Canvas. *Helden van de lach*. Serie biografische documentaires over de meest representatieve en invloedrijke Vlaamse humoristen van de voorbije vijftig jaar. De eerste aflevering borstelt een portret van Geert Hoste.

22 oktober, 21.35 uur, Canvas (herhaling op 23 oktober om 17.45 uur). *Louis Theroux. Extreme Love. Autism*. Documentaire serie waarin de Brits-Amerikaanse televisiemaker Louis Theroux zich onderdompelt in opmerkelijke kringen. Onbevooroordeeld, maar met een gezonde mix van nieuwsgierigheid, sympathie en geamuseerde oneerbiedigheid analyseert hij zijn onderwerp. Vandaag bezoekt Theroux een school waar autistische kinderen worden begeleid en zoekt hij autisten van alle leeftijden en hun families op.

25 oktober, 14 uur, VRT één. *The Borrowers*, Britse familiefilm uit 1997. Uit de plattelandswoning van de Lenders verdwijnen geregeld spullen. Blijkt dat er onder de vloer en achter de muren nog een gezin woont: vader, moeder en twee kinderen, allen slechts tien centimeter groot... Wanneer de Lenders uit hun huis dreigen gezet te worden, schieten de 'bruikleners' hen te hulp.

De vrome kudde

Lachen *Ingezonden door Didier Donckers*

Jantje komt lachend thuis. Vraagt zijn papa:

– Wat is er zo grappig?

Proestend zegt Jantje:

– Ik moet vijfhonderd keer schrijven „Ik ben een rund”.

Zijn vader verwonderd:

– Wat is daar zo grappig aan?

Zegt Jantje:

– Jij moet het ondertekenen.

Nederlands *Ingezonden door Gracienne De Volder*

Hij gooide de knuppel in de ring.

Ik stond aan de deur genageld.

Je moet geen oude koeien oprakelen.

Dat moeten wij niet zomaar van tafel wimpelen.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

alledaags lekkernij	uitlaat deel v.e. wiel	aan- gehecht takje boom	rivier in Italië bedehuis	holte onder de arm ergens anders
→	8	↓	↓	↓
mede- mens groot vertrek		1		brief- aanhef (Lat.)
→		↓	→	→
		zangnoot	toe- spraak asvaas	5
beeltenis dun		6	↓	oude lengte- maat golfterm
→		↓	→	→
	roem oude Italiaanse munt		bijwoord voor de middag	proef- neming
langlauf- baan	lumen lofdicht	→	→	↓
→	↓	→	→	↓
	2	↓	gewicht zangnoot	3
brede landweg opnieuw			↓	ingezet stuk
→			→	↓
	7		politie- man	4

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: TRAPAUTO

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---